

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Lars får gode oplevelser på Atlas IIIs TimeTælleTur

Hvad er det egentlig for noget med de her TimeTælleTure, spørger Lars Tom-Petersen, som er en af de mange aktive i Atlas III. Få hans egne svar, når han tager dig med ud på en TimeTælleTur. Undervejs fortæller han om sine åbenbaringer, om at opdage nye fuglelokaliteter, støde på sjældne arter og om at finde glæde ved, at fugleobservationer kan bruges til noget større. Er du frisk på en ny måde at opleve fugle på? Så vær med i sæson tre af Atlas III, der begynder første april.

Sortstrubet bynkefugl var en herlig sidegevinst på en af Lars Tom-Petersens TimeTælleTure, men turene har først og fremmest til formål at registrere de mest almindelige arter. Foto: Albert Steen-Hansen

Det er en smuk morgen sidst i februar. Let frost, blå himmel og næsten ingen vind. Jeg står midt på en stor mark et stykke uden for Randers. Ruten for endnu en TimeTælleTur i det danske landskab er indtegnet.

Foran mig tegner det meste af ruten sig tydeligt: Den følger en markvej over et næsten ubrudt markeareal. Til siderne er der dog flere steder levende hegn på lidt afstand. I det fjerne kan jeg se gården, som jeg skal passere sidst på ruten. Længere væk til begge sider er der skov. Jeg har aldrig været her før, og jeg går som altid til opgaven med forventning og nysgerrighed.

Det har været en mild vinter, og lærkerne er for længst ankommet. Allerede da jeg kører hen ad en grusvej til startpunktet, er adskillige sanglærker steget til vejrs i jublende sang.

Jeg lægger ud, som man skal, i stille og roligt tempo, og noterer de første sanglærker inden for båndene. De næste fugle, jeg opdager, er to blå kærhøge, der elegant glider hen over markerne. En hun og en ungfugl, der undervejs leger i luften, inden de forsvinder bag et levende hegn. En herlig start på turen.

Snart kan også de første bomlærker noteres – enkeltvis og flere allerede syngende. Nye arter tilføjes langsomt, men alle på større afstand eller overflyvende: To musvåger, en overflyvende kvækerfinke, ringduer, tre sangsvaner over, en tårnfalk osv.

Først da jeg kommer tættere på et af de levende hegn og senere ved en gård bliver der brug for at bedømme afstand til grønirisker, skovspurve, blåmejse, bogfinke, solsorter og andre af vore almindelige fugle.

Da jeg er færdig, har jeg noteret 19 arter, hvoraf dog kun de ni befinder sig inden for båndene (en del af metoden til TimeTælleturen. red.), hvor de mest talrige er sanglærke med ni og bomlærke med fem.

Gode møder med lodsejere

Da jeg vender om, kommer gårdejeren ud. Han er nysgerrig og vil da gerne lige vide, hvad jeg går og laver. Han er meget interesseret og fortæller om stedet og de fugle, han har set der. Om de ynglende natugler på gården. Han er jæger og har tilsyneladende et godt kendskab til fugle.

Det er hans marker jeg har passeret på hele ruten. De bliver drevet økologisk, noterer jeg tilfreds. Jeg fortæller ham om projektet, han får en Atlas-folder, og vi aftaler at snakkes ved, når jeg kommer igen.

Det får mig til at tænke, at jeg efterhånden har haft mange kontakter til lodsejere i forbindelse med Atlas-projektet. Jeg har indtil nu lavet TimeTælleTure i 15 kvadrater. I syv af dem har jeg været ved lodsejere for at få lov til at gå ruten over deres arealer (fire gårde og tre af de store godser på egnen).

Alle steder har jeg oplevet stor imødekommenhed, som endda er gået så vidt, at jeg på et af godserne fik at vide, at jeg bare ”skulle færdes, som om jeg var hjemme”. Fra et andet stort gods er jeg blevet udstyret med et skilt: ”Ornitolog. Fri adgang til xxx Gods”, som de gerne vil have, at jeg har i bilen, når jeg kører på deres arealer.

Der er i det hele taget, når man laver en TimeTælleTur(især om vinteren), rigtig god tid til at tænke. På 11 af mine 15 ruter går 75-100 procent af ruten over rene markarealer! Antallet af arter på disse ruter er ikke altid overvældende. Når tempoet samtidig skal være snegleagtigt, kan man ind imellem komme i en tilstand, der nærmer sig det meditative.

Umagen værd

Denne dag tænker jeg: Hvad er det egentlig for noget med de her TimeTælleTure? Hvad kan mine ni sanglærker og fem bomlærker bruges til? Eller de tre bomlærker, jeg havde som eneste fugle inden for båndene på en anden vinterrute? Er det værd at bruge så megen tid på? Det har jeg selvfølgelig også overvejet tidligere, og for mig er der flere svar:

Jeg har altid sat stor pris på, at det jeg ser, kan indgå i en større sammenhæng. At mine mere eller mindre tilfældige observationer kan bruges til noget. At TimeTælle-metoden er ny (i Danmark), og at resultaterne af anstrengelserne ikke er kendt, ser jeg kun som en udfordring, som bare skærper min interesse for sagen.

Som matematiker er det for mig en fornøjelse at lave systematiske tællinger. Hvis det så også kan indgå i en videnskabelig bearbejdelse, er det en endnu større glæde. Jeg venter spændt på, hvad der kan trækkes ud af de mange tal.

Atlasprojektet – og TimeTælleTurene – har givet mig lejlighed til i lokalområdet at besøge steder, hvor jeg ellers aldrig ville drømme om at lægge en fugletur. Det giver mig rigtig mange gode oplevelser, og det har flere gange ført mig til nye fuglerige lokaliteter, som jeg ikke kendte.

TimeTælleTuren giver nogle gange mere eller mindre overraskende iagttagelser. Dagens to blå kærhøge er et eksempel. På min første TimeTælleTur i april 2014 ved Sødringholm var en af de første fugle, jeg fik øje på, en sortstrubet bynkefugl, som sad på ruten lige foran mig. Den er stadig er en stor sjældenhed her på egnen.

Til de mindre, men gode overraskelser, hører, at jeg på tre ud af de otte sene yngleruter, jeg indtil nu har gået, har haft gul vipstjert – alle gange varslende og syngende fugle i korn- eller rapsmarker. På to af ruterne endda helt op til syv fugle. Vi har efterhånden en glædeligt stor bestand af disse smukke vipstjerter, næsten alle ynglende på dyrkede marker. Også bomlærke har det godt omkring Randers – truffet indtil videre på otte ud af 15 ruter.

Jeg trasker stille og roligt tilbage til min bil. Endnu en tælling er gennemført. Jeg kigger tilfreds ud over de økologiske marker, hvor sanglærker og bomlærker giver deres besyv med.

FAKTA om TimeTælleture i Atlas III:

- TimeTælleTurene i Atlas III skal bruges til at lave bestandsestimater af Danmarks almindeligste yngle- og vinterarter.
- 450 atlasdeltagere har udført TimeTælleTure
- Der er udført 610 tidlige yngle-TimeTælleTure (35%), 690 sene yngle-TimeTælleTure (40%) og 1000 vinter-TimeTælleTure (58%)

SE VIDEO: Sådan gør man før, under og efter TimeTælleture

Sådan gør du på en TimeTælleTur:

Sådan går du TimeTælleTur under DOF's Atlas III

Sådan tegner du din rute til TimeTælleTur

ATLAS III - sådan tegner du din rute til TimeTælleTur

Sådan taster du data ind efter en TimeTælleTur

ATLAS III - sådan taster du data ind efter en TimeTælleTur

Dato:
30. 03. 2016

Skrevet af:
Lars Tom-Petersen

Fotos af:
Albert Steen-Hansen

Emner:

DOF'S PROJEKTER

Tags:

ATLAS III, TIMETÆLLETUR

Kilder

Derfor laver vi TimeTælleTure i Atlas III

Følg med i Atlas III